

Oris programa dela ob kandidaturi za dekanjo za obdobje od 2025 do 2029

Mesto in poslanstvo Filozofske fakultete

Filozofska fakulteta je že več kot sto let prepoznavna slovenska humanistična in družboslovna institucija, ena največjih fakultet Univerze v Ljubljani, njena ustanovna članica in osrednja slovenska institucija, ki izobražuje študentke in študente na področju humanistike in družboslovja. Sestavlja jo enaindvajset oddelkov in enota za šport. Oddelki so med seboj raznoliki, vendar se, tudi skozi shemo dvopredmetnosti, povezujejo v ustvarjanju temeljnih znanj in skrbi za izobraževanje študentk in študentov na vseh treh stopnjah.

Schema študijskih in raziskovalnih povezav in izmenjav je impresivna. Kakovost Filozofske fakultete se kaže tudi z vključenostjo programov v mednarodne konzorcije in organizacije, ki spodbujajo odličnost, pa tudi v skupnih in dvojnih diplomah na magistrski stopnji in sodelovanjem mentorjev na doktorski stopnji. Tako se krepi tudi internacionalizacija. Zaposlene in zaposleni ter študentke in študentje s svojim nastopanjem v javnosti, z znanstvenimi in strokovnimi objavami in prevodi soustvarjajo družbeno življenje v Sloveniji, pa tudi v mednarodnem okolju.

Humanistika in družboslovje nimata več enake vrednosti kot ob ustanovitvi Univerze v Ljubljani in sta pogosto spregledana in označena za nepotrebna, vendar sta temeljni področji za delovanje družbe in njeno spreminjanje. V svojem mandatu smo krepili promocijo humanistike in družboslovja z že prej utečenimi dogodki in aktivnostmi, kot so Evropska noč raziskovalcev, Dnevi enakosti spolov, sejem akademske knjige Liber.ac, poleg tega pa smo na fakultetni ravni organizirali Leto jezikov FF, Leto učitelja FF in Leto dediščine FF, v sodelovanju z ALUO bienalno prireditev Novembra smo., ob tem so potekale še mnoge aktivnosti posameznih oddelkov, ki napolnjujejo fakultetne prostore in privabljajo strokovno in širšo javnost. Javni dogodki, predvsem pa njihova promocija, bodo tudi v prihodnje naša skrb. Razširiti jih moramo po šolah in tistih družbenih omrežjih, ki bodo čim več dijakom in dijakinjam približali študij družboslovja, humanistike in jezikov ter jih navdušili zanj.

Financiranje

Vodenje visokošolske izobraževalne in raziskovalne institucije mora v skladu s strategijo Univerze v Ljubljani temeljiti na stabilnem financiranju in ustrezni infrastrukturi ter sodelovanju in povezovanju med vsemi zaposlenimi na oddelkih, njihovimi predstojnicami in predstojniki, zaposlenimi v strokovnih službah in centrih ter študentkami in študenti.

Novi ZVIS, ki je v fazi sprejemanja, predvideva javno financiranje prve, druge in tretje stopnje študija. Na področju temeljnega stebra financiranja še vedno čutimo posledice neenakomerne razporeditve sredstev med članice Univerze, kar pa naj bi bilo vsaj delno urejeno še v tem rektorskem mandatu. Z novim Zakonom o skupnih temeljih sistema plač v javnem sektorju kaže, da bo vse več denarja treba namenjati za stroške dela, tako da izziv za prihodnji mandat vidimo predvsem v prizadevanju, kako ustrezno ovrednotiti vse segmente dela visokošolskih učiteljev in sodelavcev, tako na pedagoškem in raziskovalnem področju kot pri sodelovanju pri upravljanju. Poskrbeti bo treba tudi za ustrezno dodatno financiranje dviga stroškov dela zaposlenih v strokovnih službah, ki se bodo še v tem mandatu skladno s sprejetim univerzitetnim Aktom o sistemizaciji delovnih mest in postavljenimi kriteriji za zasedbo stopnjevanih delovnih mest uvrščali na druga, bolj ovrednotena delovna mesta. Verjamemo, da bo naša fakulteta postala tudi s finančnega vidika prijaznejši delodajalec.

V preteklem mandatu je FF pridobila več sredstev za raziskovalno dejavnost. Ta je trenutno zagotovljena obstoječim raziskovalnim programom, uspelo nam je pridobiti tudi en nov raziskovalni program in en zagonski raziskovalni program, vendar bomo morali za primerljivo stabilno financiranje dosegati visoke standarde znanstvene odličnosti tudi v prihodnosti, sicer financiranje ne bo samoumevno.

Napovedi odločevalcev glede višine odstotka BDP, ki bo namenjen znanosti in raziskovanju, so ta trenutek sicer optimistične, vendar moramo biti pripravljeni tudi na manj optimistične scenarije.

Ob zavezanosti k transparentnosti finančnega poslovanja in racionalni porabi proračunskih sredstev nameravamo tudi vztrajati pri poslanstvu, ki ga izpolnjujemo – da zagotavljamo ustrezno infrastrukturo za izobraževalne programe, ki so edinstveni v Sloveniji in regiji, in omogočamo uvajanje novih, prav tako družbeno pomembnih.

Pedagoški in strokovni delavci in delavke, raziskovalci in raziskovalke

Motivirani zaposleni, ki delujejo v varnem in prijaznem okolju in so zadovoljni s svojo službo, so največje bogastvo vsake institucije: Filozofska fakulteta zaposluje odlične pedagoginje in pedagoge, raziskovalke in raziskovalce, strokovne delavke in delavce ter podporno osebje, ki sodelujejo pri pedagoškem procesu, raziskovalnem in strokovnem ter administrativnem in drugem podpornem delu.

Zaposleni, ki se na delovnem mestu dobro počutijo, bodo dali vse od sebe in v delu ne bodo izgorevali: če bodo imeli občutek, da je njihovo delo smiselno in cenjeno, se bodo lažje

usmerjali k skupnim ciljem.. Še naprej si bomo prizadevali za ustvarjanje možnosti, da se v naš kolektiv vključujejo mladi perspektivni kolegi in kolegice, ki bi radi nadaljevali univerzitetno kariero bodisi kot raziskovalci bodisi kot pedagoški delavci ali delavke. Hkrati pa si bomo prizadevali za postopne in čim manj boleče prehode med delovno aktivnostjo in upokojitvijo s podporo delovanju Modre fakultete in aktivacijo Srebrne katedre.

Pri zagotavljanju boljših pogojev dela nameravamo kot do sedaj sodelovati z vsemi reprezentativnimi sindikati, predvsem pri sprotnem odpravljanju težav, v katerih se bodo znašli zaposleni, in ustreznem vrednotenju dela, ki ga opravljamo.

Strokovne službe, tako na ravni oddelkov kot na fakultetni ravni, so pomemben in nepogrešljiv podporni dejavnik pedagoškemu in raziskovalnemu delu: zavzemamo se za njihovo enakovredno obravnavo, saj so ključni del vseh procesov, ki potekajo na fakulteti. Zavzemali se bomo za konstruktivno in transparentno sodelovanje med njimi, vodstvom fakultete in pristojnimi univerzitetnimi organi. Odprti bomo za predloge za učinkovitejše sodelovanje, za digitalizacijo poslovanja, pa tudi racionalnejšo izvedbo administrativnih, tehničnih in drugih nalog. Še dodatno bomo podprli dodatna strokovna izpopolnjevanja, usposabljanja in izobraževanja, s katerimi bodo zaposleni krepili in nadgradili svoje kompetence ter optimizirali poslovanje, tudi z vključevanjem UI.

V zadnjih letih je bil izveden prehod na sistema APIS in LODN, kjer smo bili med prvimi na univerzi. Prav tako smo, kot celotna UL, izvedli prehod na elektronsko evidentiranje prisotnosti, kar je predstavljalo ogrožen vložek dela in potrpljenja, zdaj pa upamo, da bomo kmalu lahko poželi rezultate trdega dela in sodelovali pri poenostavitvah in dopolnitvah, ki bodo naredile sistem čim bolj prijazen uporabnikom in uporabnicam.

S politiko odprtih vrat za vse sodelavke in sodelavce in sodelovanjem s strokovnimi službami in uvedbo razširjenih kolegijev za predstojnice in predstojnike smo vsem zainteresiranim omogočili odprto komunikacijo in s tem nameravamo nadaljevati tudi v prihodnjem mandatu.

Študentje in študentke

Pred seboj imamo generacije študentk in študentov, ki sta jih močno zaznamovala individualizem in koronsko obdobje, po drugi strani pa niso nič manj radovedni in predani študiju, če jih ustrezno motiviramo. V prihodnjem obdobju bo treba še več napora vložiti v pridobivanje študentov in študentk za različne študijske programe in smeri, pri tistih, ki že študirajo, pa v zagotavljanje dobrih pogojev za študij in dobrega počutja ter varnosti, kar so hkrati tudi pogoji za zagotavljanje duševnega zdravja (v našem mandatu ponovno vzpostavljena psihološka svetovalnica deluje odlično), pa tudi v njihovo stalno motiviranje.

Predvsem na jezikovnih oddelkih bo treba več truda vložiti v to, da bodo lahko študentje z manj predznanja dohiteli tiste z boljšim znanjem, tudi s pomočjo digitaliziranih materialov. Prav tako bo treba v študij vključevati tudi pristope k rabi orodij umetne inteligence. Tutorski sistem je dobro uveljavljen in do neke mere sledi potrebam študentov, vendar tudi tu obstajajo možnosti za izboljšave.

Pomemben segment študija je tudi doktorski študij: treba ga je omogočiti vsem, ki zanj izpolnjujejo merila. Izziv predstavlja tudi uvajanje sistematičnega povezovanja doktorskih študentov z doktorandi fakultet iz soseščine, tako slovenskih kot tujih, in organizacija mednarodnih konferenc, kjer bi se doktorandi lahko predstavljali. Doktorska konferenca UL je sicer v preteklih štirih letih lepo zaživela. Ostaja pa prizadevanje za financiranje objav najboljših doktorskih disertacij. Veliko je tudi interesa za mednarodne povezave in somentoriranja doktorskih nalog v okviru držav iz regije, ki še niso del EU, pa tudi neevropskih držav. Spodbujali bomo usmerjenem in intenzivno vključevanju doktorskih študentov v znanstveno raziskovalno delo in projekte.

V sodelovanju s Kariernim centrom Univerze v Ljubljani in prek kontaktov z alumni izvajamo sistemsko skrb za diplomante; Filozofska fakulteta naj se še naprej uveljavlja kot institucija, ki je zagotovilo za ustrezno izobražene in misleče diplomante in diplomantke, prek sodelovanja z alumni pa se bomo tudi v prihodnje angažirali pri kadrovskem usmerjanju študentk in študentov in jim v okviru možnosti pomagali pri iskanju zaposlitev.

Med prioritete spada tudi vključevanje študentov v študentske projekte (tako institucionalne, kot so npr. PUŠ, pa tudi oddelčne). Prizadevali si bomo za poudarek na njihovih znanstvenih rezultatih, pa tudi za učinek za splošnejšo promocijo znanosti. Poseben premislek bomo namenili organizaciji študijske prakse: ta je lahko dobra odskočna deska za kasnejše zaposlovanje.

Študij

V preteklem obdobju smo opravili združevanje programov, kar je omejilo njihovo število, s smermi pa se je zagotovilo večjo fleksibilnost pri uvajanju novih programov. Vendar to žal ni prineslo več vpisa. Promocija študija, pa tudi ostalih dejavnosti fakultete ostaja ena od glavnih skrbi za naslednji mandat. Vzpostaviti bomo morali strategijo morebitnega uvajanja novih smeri (za nekatere jezike, ki na Filozofski fakulteti še niso zastopani, pa se v družbi pojavlja potreba po njihovem znanju – ali pa vsaj poskrbeti za lektorate) in najti možnosti uvajanja novih študijskih programov ali smeri, ki vključujejo pomoč za marginalizirane skupine (znakovni jezik, skupnostno tolmačenje). Ne smemo pa pozabiti tudi na druge nove vsebine, ki bi morale najti prostor na Filozofski fakulteti. Obstoječe programe bi bilo smiselno

nadgraditi v luči dodajanja novih vsebin, ki so danes nujno potrebne za vključevanje na trg dela (komunikacijske veščine, obvladanje maternega in tujega jezika, digitalne tehnologije), ter razmisliti o uvedbi novih, interdisciplinarnih programov, s katerimi se bomo odzvali na izzive družbe. Filozofska fakulteta ponuja dobre in raznolike lektorate in jezikovne tečaje, s katerimi lahko študentje in zaposleni bogatijo svoje znanje, treba pa bi bilo tudi okrepiti pismenost v slovenskem in enem tujem jeziku za študente vseh smeri. S komunikacijskimi in kulturološkimi vsebinami bi Filozofska fakulteta lahko pomagala nadgrajevati tudi programe na drugih članicah Univerze v Ljubljani.

Izhajajoč iz žlahtne tradicije ustanoviteljev in prvih profesorjev Filozofske fakultete, moramo vztrajati pri skrbi za znanstveno slovenščino in slovensko znanstveno publicistiko. Projekt Leta plus za tuje študente je zdaj že uveljavljen in je prešel v temeljni steber financiranja, pri internacionalizaciji izobraževanja pa ne smemo spregledati dejstva, da bo najbrž večina tujih študentov in študentk želela v Sloveniji ostati tudi po zaključku študija in da bodo za vključevanje v slovensko družbo še vedno potrebovali slovenščino.

Filozofska fakulteta ima odlično mednarodno pisarno, ki vzorno skrbi za izvajanje študijskih izmenjav študentov in profesorjev: mreža izmenjav se širi, trudimo pa se ohraniti tudi obstoječe pogodbe in spodbujati študente za vse oblike izmenjav, saj je mednarodna izkušnja študija nenadomestljiva.

Oddelki se na Filozofski fakulteti zaradi dvopredmetnosti že naravno povezujejo. med seboj. Za prihodnost načrtujemo še več takih povezovanj v projektih ali interdisciplinarnih programih, saj bo predvsem interdisciplinarnost pomagala ustvarjati znanja za prihodnost. Naša skrb bo posvečena tudi zagotavljanju nemotenega (in bolj množičnega) prehoda med 1. in 2. stopnjo študija.

Ob pomanjkanju učiteljev bomo posebno skrb posvečali popularizaciji poklica, pa tudi urejanju skupnega dela pedagoškega modula, ki bi ga kazalo v luči pristopa do problematike poučevanja, kot se je loteva MVI, prenoviti, da bi postal privlačnejši za študentke in študente, pa tudi zaradi spremembe pravilnika o izobrazbi učiteljev, ki odpirajo možnost poučevanje za profile, ki nimajo nujno pedagoške izobrazbe. Enaka potreba se kaže v sistemu PAI.

V prihodnje bomo več skrbi posvetili sistemu mikrodokazil, kjer vidimo možnost za razvijanje dodatnih programov, veščin in znanj, s katerimi bi obogatili ponudbo Filozofske fakultete za zunanje uporabnike. ki bi dopolnjevali študij na prvi in drugi stopnji, ter omogočali nadgradnjo obstoječih kompetenc posameznikov, in s katerimi bi krepili tudi prepoznavnost fakultete v širšem družbenem okolju.

Raziskovalna dejavnost in ZIFF

Pri zaposlovanju raziskovalcev in raziskovalk, ki že dlje časa sodelujejo s FF, smo v tem mandatu velikemu številu omogočili bolj stabilne oblike zaposlitve. Hkrati še naprej uresničujemo strateško in vzdržno politiko zaposlovanja raziskovalcev in raziskovalk po oddelkih in disciplinah, skladno s Strategijo o znanstvenoraziskovalni dejavnosti FF. Strategija se ob koncu leta 2025 izteče, zato smo že začeli pripravljati novo.

Aktivno smo sodelovali pri oblikovanju metodologije delitve sredstev znotraj UL kakor tudi metodologije vrednotenja znanstvenega dela, kar ostaja naša skrb tudi za naprej. Poleg tega pa bomo morali sami poskrbeti za doseganje rezultatov znanstvene odličnosti, kot smo si jih zastavili po posameznih znanstvenih področjih. Tako kot še skoraj polovica drugih članic Univerze v Ljubljani si tudi na Filozofski fakulteti sredstev za individualno raziskovalno delo ne moremo izplačevati iz temeljnega stebra financiranja, zato tovrstna sredstva ostajajo želja za naslednji mandat. Zaradi priliva raziskovalnega denarja iz sredstev stabilnega financiranja smo jih lahko vsaj deloma nadomestili s t. i. ISF sredstvi, kar že daje pomembne rezultate v znanstvenih dosežkih raziskovalk in raziskovalcev naše fakultete; z internimi razpisi iz t. i. Sklada ISF FF pa smo lahko v preteklih treh letih sofinancirali vrsto mednarodnih konferenc, simpozijev, delavnic in drugih projektov, s tem pa krepili prepoznavnost naših znanstvenih disciplin doma in na tujem.

V okviru ZIFF bomo krepili strokovno pomoč raziskovalcem in raziskovalkam pri prijavljanju projektov in objavljanju v tujini ter obnavljali tehnično in programsko opremljenost fakultete in učnega osebja. Prizadevali si bomo tudi za zagotovitev dodatnih prostorov za raziskovalno delo.

Področje, ki se ga bo treba lotiti v naslednjem mandatu, pa bo spodbujanje inovacij na področju humanistike in družboslovja.

Osrednja humanistična knjižnica

Osrednja humanistična knjižnica je največja humanistična knjižnica pri nas, ki se že dolga leta bori s prostorsko stisko, a vendar deluje odlično. Z obljubljen selitvijo v prostore sedanje Fakultete za strojništvo se bo lahko podaljšal delovni čas, kar je velika želja zaposlenih in študentov. Do takrat pa si bomo prizadevali za zagotavljanje prostora v čitalnicah, pa tudi dodatnih učilnicah in v izpitnem obdobju še naprej nudili prostor za študij ob nedeljah.

Druge organizacijske enote

Nikakor ne bomo pozabili tudi na druge (posebne) organizacijske enote, ki delujejo v okviru Filozofske fakultete in bistveno pripomorejo k prepoznavnosti Filozofske fakultete v okviru Univerze v Ljubljani, pa tudi širše: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik, Center za pedagoško izobraževanje, ki ponuja tudi mrežo jezikovnih tečajev, Znanstvena založba FF in Knjigarna FF, Pedagoška enota za šport. Še naprej bomo omogočali njihovo delovanje in spodbujali njihov razvoj. V okviru oddelkov deluje tudi nekaj znanstvenoraziskovalnih centrov in prav v zadnjem času se je ustanovilo nekaj novih. V prihodnjem mandatu pa nas čaka vsaj še ustanovitev Centra za jezikovne storitve, ki bo vsaj delno rešil problematiko visokih stroškov zunanjih prevodov in lektoriranja in obenem omogočal kakovostne in sistematične jezikovne storitve.

Kakovost

Filozofska fakulteta ima vzpostavljen zgleden sistem kakovosti, ki se je v zadnjih letih še izpopolnil. Velik korak naprej je bil narejen z rednimi in temeljitimi samoevalvacijami študijskih programov, ki omogočajo premislek o študijskem procesu in dajejo konkretne predloge za izboljšave, kar se je ob obiskih NAKVIS izkazalo za odlično naložbo. Zavzemali se bomo za njegovo dosledno izpolnjevanje, ne bomo pa množili administrativnih obveznosti.

Druga dobra stran samoevalvacij je, da zaposleni in zaposlene v njih dajejo pobude, kar vodi k dialogu z vodstvom in iskanju rešitev. Poleg tega dobro deluje anonimni nabiralnik za pobude, ki ga bomo ohranili še vnaprej.

Sistem zagotavljanja kakovosti vključuje tudi kakovostno študijsko okolje in investicije: prva prenova, ki nas čaka v prihodnosti, je nadgradnja oz. prenova wi-fi sistema po celotni fakulteti. Zavzemali se bomo tudi za trajnostne rešitve – že v prvem mandatu smo poudarjali skrb za zeleno, okolju prijazno univerzo, kjer si bomo prizadevali za vzpostavitev varčevanja z energijo, nabavo varčnih elektronskih naprav, prehod na elektronsko poslovanje – in nenazadnje bolj zeleno okolico Filozofske fakultete. Temu smo dodali skrb za zmanjšanje količine plastike, papirja in izdelkov za enkratno uporabo.. Konkretnější pristop k trajnosti predstavlja izgradnja sončne elektrarne, ki je predvidena za letošnje poletje, posvetili pa se bomo tudi zagotavljanju trajnostne mobilnosti s prenovo kolesarnice in povečanjem števila mest za kolesarska parkirišča.

Prostor in prostorska stiska

Trenutno je v testni fazi aplikacija za urnik, ki bo poleg preglednejšega urnika (kar bodo pozdravili zlasti študentje dvopredmetnih in pedagoških programov) omogočil tudi vpogled v dejansko stanje prostih predavalnic in njihovo tedensko ažuriranje, kar bo olajšalo iskanje prostorov za nadomestna in vabljen predavanja, za izvajanje tečajev, pa tudi za študentske aktivnosti. Še zlasti po pandemiji se je pokazalo, kako pomembna je za študente tudi neinstitucionalna plat študijskega procesa, t. j. kakovostno preživljanje časa med predavanji, omogočanje ustreznih prostorov za diskusije, študij in projektno delo, odprte knjižnice in čitalnice. V perspektivi selitve na Fakulteto za strojništvo, ki naj bi se realizirala, ko bo slednja dobila nove prostore, smo ustanovili prostorsko komisijo, na selitev pa se bomo dobro pripravili v mandatu od 2025 do 2029, in sicer s študijo potreb oddelkov, ki naj bi se selili, pa tudi s predvidevanjem nove organizacije prostora, ki je na FF trenutno nikakor ne moremo uresničiti (študijski prostori za študente, prenova OHK, prostor za raziskovalce, študentska in učiteljska menza in podobno). Aktivno bomo sodelovali z UL v pripravi idejne zasnove Kampus Aškerčeva.

Sklep

Filozofsko fakulteto vidimo kot institucijo, ki mora biti zgled za vrednote humanizma in spoštovanja človekovih pravic, ki sta ji vodilo enakost možnosti in solidarnost med zaposlenimi in študenti. Še naprej želimo delovati povezovalno, transparentno, spoštljivo, solidarno in empatično in tako ustvarjati varno, mirno, strpno in ustvarjalno akademsko okolje, kjer bomo zaposleni in študenti FF lahko delovali v skladu s svojimi prepričanji in ambicijami.

Predvsem pa moramo o naših dobrih namenih in dobrem delu obvestiti svet okrog nas: v preteklem mandatu smo veliko truda vložili v gradnjo dobrih odnosov s predstojniki in oddelki, pa tudi med oddelki in fakultetami, ter v promocijo FF med fakultetami UL, v javnosti in v mednarodnem okolju. To je naše vodilo tudi vnaprej, saj lahko le s povezovanjem na ravni fakultete, pa tudi med fakultetami iste univerze, dosežemo večjo prepoznavnost v slovenskem in mednarodnem prostoru.

Ljubljana, Filozofska fakulteta, 8. 5. 2025

Mojca Schlamberger Brezar